

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 194/2018-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 10/20, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 230/2004 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 230/2004 porušené boli.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Martin p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDACTED] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 390,50 € (slovom tristodevät'desiat eur a päťdesiat centov), ktoré je Okresný súd Martin p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokátky JUDr. Ivety Rajtákovéj do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 194/2018-11 z 30. mája 2018 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 230/2004 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že namietané konanie, predmetom ktorého je nárok sťažovateľky na náhradu škody spôsobenej na zdraví, začalo na okresnom súde 21. decembra 2004 podaním žaloby sťažovateľky proti Univerzitetnej nemocnici Martin (ďalej len „žalovaný“). Podľa sťažovateľky škoda na jej zdraví vznikla ako dôsledok konania žalovaného pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti po dopravnej nehode 25. februára 2002, ktoré zapríčinilo ochrnutie sťažovateľky v dolnej polovici tela.

3. Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti okrem chronologického prehľadu úkonov v namietanom konaní predovšetkým uviedla:

„Sťažovateľka pripúšťa, že konanie, vzhľadom na nutnosť znaleckého dokazovania, je vo svojej podstate náročné. Je však nesporné, že konanie o náhradu škody patrí do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov, preto nemôže byť povedané, že dĺžka konania je priamo úmerná jeho náročnosti. Sťažovateľka je presvedčená, že príčinou prieťahov v predmetnom konaní nie je jeho náročnosť, ale dezorganizácia súdu spojená s nedostatočným naštudovaním spisu, ktorá vedie k zbytočnej komplikácii a predlžovaniu znaleckého dokazovania. V postupe súdu sa viackrát objavilo nariadenie znaleckého dokazovania, ktoré bolo pre predmetnú vec zbytočné a jeho výsledky nedokázali poskytnúť nijaké podklady, na základe ktorých by súd dokázal vydať po 13 rokoch a 5 mesiacoch konania meritórny rozsudok.

... Sťažovateľka je presvedčená, že aktivita súdu je nedostatočná a vo svojej podstate neefektívna a neplniaca úlohu ochrany práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zakotveného v článku 48 a 127 Ústavy Slovenskej republiky. Toto konanie nielenže neodstraňuje, ale naopak posilňuje pocit právnej neistoty sťažovateľky.

... Jedným z prípadov neefektivity súdu v tejto oblasti je ustanovenie znaleckej organizácie [REDAKOVANÉ] za znalca v tomto konaní zo dňa 7. 8. 2014.

... Sťažovateľka sa niekoľkonásobne obrátila na súd so žiadosťou o zmenu znalca, podotýkajúc, že znalecká organizácia [REDAKOVANÉ] nedisponuje dostatočnou odbornosťou vo všetkých odvetviach zdravotníctva a farmácie, ktorou disponovali znalci, ktorých znalecké posudky má posúdiť a oboznámiť sa s ich obsahom. Znalecká organizácia [REDAKOVANÉ], nemá v zozname znalcov zapísané odvetvie ortopédia, ktoré je zapísaným odvetvím v zozname znalcov [REDAKOVANÉ] a Univerzity Karlovej v Prahe, 1. Lekárskej fakulty.

... Sťažovateľka tento postup súdu vidí ako neprimeraný a spôsobujúci prieťahy, keďže znalecký posudok (doručený súdu 20. 2. 2015, o 6 mesiacov neskôr), nedokázal z dôvodu nedostatočnej odbornosti poskytnúť súdu akýkoľvek relevantný materiál, ktorý by mohol viesť k právoplatnému ukončeniu konania.

... Ďalším postupom súdu bez akéhokoľvek účinku je nesporne ustanovenie znalca [REDACTED] za znalca v tomto konaní zo dňa 30. 10. 2017 za účelom ohodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne. Sťažovateľka už vo svojom podaní zo dňa 8. 11. 2017 poukázala na fakt, že [REDACTED] je znalcom zapísaným v odvetví chirurgia, zatiaľ čo úloha vytyčená znalcovi vyžaduje znalosť odvetvia traumatológie alebo neurochirurgie.

... Túto námietku však súd nepovažoval za relevantnú, resp. nezaujal k nej nijaké stanovisko. Dňa 9. 4. 2018, po 5 mesiacoch od ustanovenia [REDACTED] za znalca, bol súdu doručený znalecký posudok. Tento znalecký posudok však opätovne neumožňuje súdu obstarat' si podklad pre meritórne rozhodnutie, vytvárajúc opätovne zbytočné prieťahy.

... Sťažovateľka by tiež rada poukázala na fakt, že z dôvodu... neefektivity súdu v oblasti znaleckého dokazovania, sa v konaní súdu vyskytujú obdobia absolútnej neaktivity, zapríčinené čakaním na znalecký posudok, ktorý z dôvodu nedostatočnej odbornosti znalca aj tak nijako neposúva konanie ďalej. Sťažovateľka očakáva, že v konaní, trvajúcim viac než 13 rokov, sa súd bude snažiť o efektivitu v znaleckom dokazovaní, ktorá by mu umožnila právoplatne skončiť predmetné konanie.

... Okrem vyššie spomínaného znaleckého dokazovania dochádza v postupe súdu k ďalším neučelným zdržaniam a neprimerane dlhým časovým úsekom medzi jednotlivými úkonmi. Prvým z týchto zdržaní je čas od 27. 3. 2006 do 22. 3. 2007, kedy súd nevykonal po dobu jedného roka žiaden úkon, ktorý by mohol napomôcť právoplatnému skončeniu konania. Ďalším takýmto úsekom je doba od 25. 11. 2011 do 5. 9. 2012 a od 30. 5. 2013 do 13. 10. 2013. Tieto doby nečinnosti sú podľa sťažovateľky ničím nevysvetliteľné a neospravedliteľné, a sú príčinou, ktorá spôsobuje nadmernú dĺžku konania.

... Sama sťažovateľka si nie je vedomá toho, že by svojou aktivitou zbytočne predlžovala konanie. Sťažovateľka sa počas celej doby konania pojednávania nezúčastnila dva razy, čo v kontexte dĺžky konania – 13 rokov a 5 mesiacov – vyznieva zanedbateľne.

... V neposlednom rade chce sťažovateľka poukázať na vecnú stránku konania. Konaním odporcu bola sťažovateľke spôsobená nezvratná ujma na zdraví. Zdravotný stav sťažovateľky – ochrnutie dolnej polovice tela – v jej živote spôsobila závažné a nezvratné zmeny. K ujme na zdraví došlo vo veku 36 rokov, v plnom produktívnom veku sťažovateľky.

Sťažovateľka sa v tej dobe venovala podnikaniu, v súvislosti s ktorým bola povinná splácať úvery, a tiež starostlivosti o dve maloleté deti. Po ujme na zdraví, ktorá ju pripravila o samostatnosť, bola sťažovateľka nútená podnikanie ukončiť a so stratou príjmu zo sťažovateľkinej strany sa stali vyššie spomínané úlohy omnoho ťažšie zvládnuteľnými. K finančnej záťaži sa pridali aj nečakané výdavky spojené s liečbou, rehabilitáciou a presťahovaním sa a prispôbením nového bytu na bezbariérový prístup. Okrem finančných ťažkostí sťažovateľka konštatuje, že kvalita jej spoločenského a súkromného života značne klesla jej ochrnutím a pripútanosťou na invalidný vozík.

... Napriek vedomiu o zdravotnom stave a životných podmienkach sťažovateľky, súd naďalej neprejavuje snahu konanie právoplatne skončiť. S vedomím, že sťažovateľka týmto stavom trpí už takmer 16 rokov, z čoho 13 rokov a 5 mesiacov je vedené predmetné konanie o náhradu škody, súd neprejavuje nijakú snahu zbaviť sťažovateľku právnej neistoty, ani ju kompenzovať za vážnu a nezvratnú ujmu na zdraví a jej následky.

Sťažovateľka považuje za primerané, aby jej v tejto veci bolo priznané finančné zadosťučinenie. Je to najmä z dôvodu, že doba konania, ktorá je takmer 14 rokov, je ničím neospravedlňiteľná a neprimeraná. Podľa sťažovateľky je nevyhnutné, by súd postupoval, s ohľadom na zdravotný stav navrhovateľky, s maximálnou efektivitou. Konanie odporcu spôsobilo nenávratné zmeny v spoločenskom a súkromnom živote sťažovateľky, ktorá musela všetky svoje životné podmienky podriadiť odporcom spôsobenej imobilite. Po takmer 16 rokov tohto stavu a po takmer 14 rokoch trvania konania súd stále nepostupuje cieľavedomým a efektívnym spôsobom, ktorý by smeroval k náhrade škody sťažovateľky napriek vedomiu o jej zdravotnom stave a o každodenných komplikáciách, ktoré jej jej stav spôsobuje.“

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom rozhodol o porušení jej v záhlaví označených práv postupom okresného súdu v namietanom konaní, aby prikázal okresnému súdu v namietanom konaní konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 15 000 € a náhradu trov konania.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou listom sp. zn. Spr 538/18 zo 6. augusta 2018, a právna zástupkyňa sťažovateľky k vhodnosti ústneho pojednávania listom z 27. júla 2018.

5.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku k sťažnosti, súčasťou ktorého bolo vyjadrenie vo veci konajúcej zákonnej sudkyne, najmä uviedla:

„Konečné zodpovedanie otázky, či došlo k zbytočným prietahom a tým k porušeniu práv sťažovateľov na spravodlivý a rýchly proces ponechávame na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky... Sudcovia Okresného súdu Martin sú dlhodobo značne pracovne vyťaženi a v dôsledku toho nie sú schopní konať všetky potrebné úkony urýchlene tak, ako by to zodpovedalo potrebám každého jednotlivého konania a najmä záujmom účastníkov na čo možnom najrýchlejšom rozhodnutí vo veci. V súčasnosti z počtu 16 sudcov je vo výkone 13 sudcov.“

Zároveň oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

5.2 Zákonná sudkyňa konajúca vo veci vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedla chronologický prehľad úkonov súdu a strán sporu v namietanom konaní za obdobie od 24. novembra 2014, keď jej bol spis pridelený, až do 4. októbra 2018, keď sa malo uskutočniť pojednávanie.

5.3 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku doručenom ústavnému súdu 27. júla 2018 uviedla, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania pred ústavným súdom.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 230/2004 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

10. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu

pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pričom tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím (mutatis mutandis II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, III. ÚS 116/02).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a to § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1 OSP, ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

V zmysle čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb a v zmysle § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že predmetom namietaného konania je nárok na náhradu škody spôsobenej na zdraví, t. j. vec, ktorej povaha si vyžadovala osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 65/04, II. ÚS 76/09).

13. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

14. Posúdením namietaného konania podľa prvého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že preskúmané konanie, ktorého predmetom je nárok na náhradu škody spôsobenej na zdraví, nie je po právnej stránke zložitý. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov. Ústavný súd však pripúšťa, že doterajší priebeh konania ovplyvnila skutková zložitosť veci, ktorá súvisela najmä s potrebou ustálenia skutkového stavu znaleckým dokazovaním. V konaní bolo vypracovaných a predložených päť znaleckých posudkov, v jednom prípade bola znaleckou úlohou poverená organizácia mimo územia Slovenskej republiky. Neobyčajne zdĺhavý priebeh namietaného konania však ústavný súd nemohol pripísať len na vrub tejto skutočnosti.

15. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v namietanom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prietáhom.

16. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu, pričom z prehľadu procesných úkonov v namietanom konaní, ktorý vyplýva z obsahu sťažnosti, ako aj z vyjadrenia zákonnej sudkyne konajúcej vo veci, zistil viaceré obdobia procesnej pasivity, resp. nečinnosti okresného súdu, ako aj jeho neefektívnu činnosť. Okresný súd bol v namietanom konaní nečinný v období od 27. marca 2006 do 22. marca 2007 (takmer 1 rok), v období od 25. novembra 2011 do 5. septembra 2012 (9 mesiacov),

v období od 30. mája 2013 do 13. októbra 2013 (4 a pol mesiaca) a v období od 20. februára 2015 do 28. októbra 2015 (8 mesiacov). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. Už samotná dĺžka trvania konania pred okresným súdom, ktorá predstavuje takmer 14 rokov, sama osebe signalizuje porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

17. Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, pre ktoré sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

18. O neefektívnej činnosti okresného súdu svedčí skutočnosť, že jeho dva meritórne rozsudky vydané v priebehu konania boli odvolacím súdom zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Neefektívnym sa ústavnému súdu javí aj postup okresného súdu pri nariadovaní znaleckého dokazovania ustanovovaním znalcov, ktorí nemali potrebnú odbornosť, v dôsledku čoho bolo potrebné opakovať znalecké dokazovanie a ktorého dôsledkom je jeho zdĺhavosť a neefektívnosť pri obstarávaní podkladu pre meritórne rozhodnutie. Neefektívnosť postupu okresného súdu vyplýva aj zo skutočnosti, že pri nariadení znaleckého dokazovania okresný súd nevyužíval poriadkové opatrenia, preto vypracovanie znaleckých posudkov trvalo pomerne dlhú dobu.

19. Obranu predsedníčky okresného súdu, ktorá poukázala na dlhodobú značnú pracovnú zaťaženosť sudcov okresného súdu, nebolo možné akceptovať. V súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, ho nezbaňuje zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Námietka nedostatočného personálneho obsadenia súdu a vo väzbe na to neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy

nepredstavuje dôvody, ktoré by mohli byť interpretované inak než technické a organizačné problémy, ktoré však nemôžu ísť na ťarchu účastníka, ktorý od súdu právom očakáva ochranu svojich práv v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

20. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v namietanom konaní došlo k priesťahom, ktoré neboli spôsobené iba zložitou vecou, ale najmä nečinnosťou okresného súdu v zistenom období a jeho neefektívnou činnosťou. Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

21. Vzhľadom na to, že 7. novembra 2018 bola predmetná vec na okresnom súde meritórne rozhodnutá, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

22. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 € vzhľadom na dĺžku namietaného konania, ktorá je podľa nej *„ničím neospravedliteľná a neprimeraná“*. Podľa sťažovateľky *„po takmer 14 rokoch trvania konania súd stále nepostupuje cieľavedomým a efektívnym spôsobom, ktorý by smeroval k náhrade škody sťažovateľky napriek vedomiu o jej zdravotnom stave a o každodenných komplikáciách, ktoré jej jej stav spôsobuje“*.

23. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia

zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä na doterajšiu dĺžku namietaného konania a jeho význam pre sťažovateľku, ale aj s prihliadnutím na zložitosť veci považuje za primerané v sume 4 000 €.

24. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, a podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť sťažovateľke trovy konania. Keďže sťažovateľka trovy konania do dňa rozhodnutia ústavného súdu nevyčíslila, ústavný súd jej priznal náhradu trov konania, ktoré vyplývajú z obsahu spisu, teda odmenu v sume 390,50 € za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) podľa bodu 3 výroku tohto rozhodnutia.

25. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 14. novembra 2018